

CZYM JEST GRA

Gra miejska to popularny sposób na aktywne zwiedzanie, podczas którego gracze podróżują po mieście rywalizując ze sobą i rozwiązując zagadki. Jedną z jej odmian jest gra turystyczna, którą trzymasz w ręku.

ZWIEDZAJ MIASTO W KAŻDEJ CHWILI.

ŚLADAMI DRA JANA BIZIELA

TO GRA, KTÓRA TOCZY SIĘ W BYDGOSZCZY. UCZESTNICY I UCZESTNICZKI ZABAWY POZNAJĄ MIEJSCA ZWIĄZANE Z ŻYCIEM I UPAMIĘTNIENIEM POSTACI DRA BIZIELA W NASZYM MIEŚCIE

KIM BYŁ DR BIZIEL

Dr Jan Biziel (1858-1934) - zasłużony bydgoski lekarz, doktor medycyny urodzony w Osieckiej w Wielkopolsce. Studiował w uniwersytetach w Lipsku i Gryfii. Praktykę lekarską odbywał m.in. w Chełmie u wybitnego chirurga dra Ludwika Rydygiera (potem profesora UJ). Mieszkał w Krzywiniu, a następnie we Wrocławiu. W marcu 1906 r. na stałe osiedlił się w Bydgoszczy, w której przez wiele lat leczył mieszkańców. Zmarł w wieku 76 lat. W 2024 r. mija 90. rocznica śmierci lekarza.

FABUŁA GRY

Do Bydgoszczy przyjechała warszawska biografistka, która pisze książkę o polskich lekarzach. Kobieta odnajduje znanych medyków z XIX i XX w., aby opisać ich życiorysy. Autorce bestsellerów udało się ustalić, że dr Jan Biziel był nie tylko lekarzem. Ta informacja dodatkowo wzbudziła jej ciekawość i skłoniła do odwiedzenia naszego miasta. Pomóż pisarce odszukać miejsca związane z bydgoskim medykiem oraz rozwiązać zadania, które doprowadzą kobietę do odkrycia całej prawdy o życiu dra Bizuela. Wyniki w formie cyfr połącz literami dołączonymi do zadań i wpisz w RUBRYKĘ.

PODPOWIEDZI

Oto zdjęcia, które mogą okazać się pomocne w odnalezieniu miejsc związanych z dr Janem Bizielem

RUBRYKA

Jeśli chcesz się dowiedzieć czym oprócz lecznictwa zajmował się dr Jan Biziel, to do poniższych cyfr wpisz dopasowane litery.

1	2	3	4	5	6	7	8

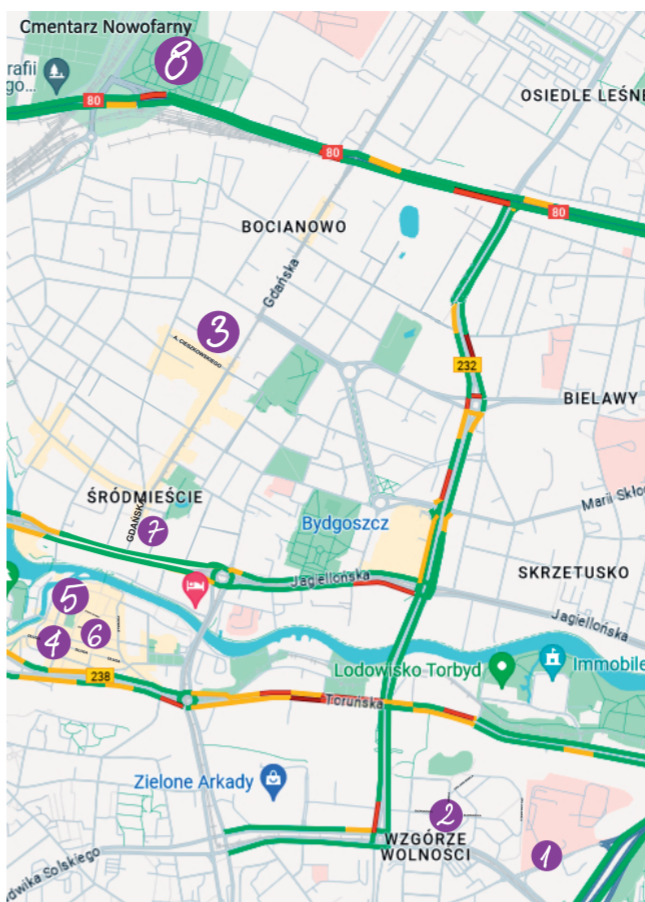
Kim był nasz bohater?
Odpowiedzi będziecie musieli poszukać sami!

Literatura dla zainteresowanych:

- Mieczysław Boguszyński, "Od warsztatu balwierskiego do szpitala klinicznego. Z historii bydgoskiego lecznictwa", Bydgoszcz 2008.
- Janusz Kutta, "Biziel Jan, w: Stanisław Błażejowski, Janusz Kutta, Marek Romaniuk, Bydgoski Słownik Biograficzny, praca zbiorowa pod red. Janusza Kutty, T. 2, Bydgoszcz 1995, s. 35-37.
- Janusz Kutta, "Honorowi obywatele miasta Bydgoszczy 1920-1939, Bydgoszcz 1992.
- Anna Nadolska, "Nasze „strażniczki polskości”: Aktywność patriotyczna kobiet w Bydgoszczy pod koniec okresu pruskiego, „Tabularium Historiae”, t. VIII, 2020, Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, s. 49-88.
- Anna Nadolska, "Obiekt miesiąca. Jerzy Rupniewski, Portret dr. Jana Bizuela, „Bydgoski Informator Kulturalny”, nr 2, (502) Rok XLV, luty 2019, s. 22.

PLAN MIASTA

Naplanie znajdują się cyfry odpowiadające numerom zadań.

- Legenda:
- 1 ul. K. Ujejskiego 75
 - 2 ul. Bizuela (skrzyżowanie z ul. Słowiańska)
 - 3 ul. A. Cieszkowskiego 3
 - 4 ul. Długa 12
 - 5 Stary Rynek/ Jezuicka 1
 - 6 Stary Rynek 24
 - 7 ul. Gdańska 4
 - 8 ul. Artyleryjska 10

Autorka gry: dr Anna Nadolska
Projekt i opracowanie graficzne: Hanna Behrendt
Plakat na okładce: Wiktoria Rumińska, PLSP im. L. Wyczółkowskiego w Bydgoszczy
Współpraca: dr Łukasz Kosiński
Fotografie: Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy (repr. foto. Wojciech Woźniak), Narodowe Archiwum Cyfrowe oraz dr Anna Nadolska

Organizatorzy: SZPITAL UNIWERSYTECKI NR 2 IM. DR. JANA BIZIELA W BYDGOSZCZY, BYDGOSKA SZKOLA LEKARSKA, MOJ: MUZEUM OKRĘGOWE W BYDGOSZCZY, Partner: MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

2024 Rok Kobiet Odważnych Województwa Kujawsko-Pomorskiego

ŚLADAMI DRA JANA BIZIELA

GRA TURYSTYCZNA 2-3 h.

WYBIERZ SIĘ NA SPACER ŚLADAMI WIELKIEGO BYDGOSZCZANINA. POZNAJ JEGO CIEKAWE ŻYCIE I DOKONANIA.

SZPITAL UNIWERSYTECKI NR 2 IM. DR. JANA BIZIELA W BYDGOSZCZY

START

Jestem już w Bydgoszczy. To bardzo piękne miasto! Niestety mam mało czasu. Pociąg powrotny do Warszawy odjeżdża za kilka godzin. Muszę prędko odszukać brakujące fakty z życia doktora Bizuela.

UL. K. UJEJSKIEGO 75

Miejsce, które kojarzę z zawodem lekarza, to szpital. Zaczniemy więc od szpitala! Miałam nosa! Ta placówka medyczna nosi imię naszego bohatera. Jest tu wiele oddziałów specjalistycznych i poradni... i ludzi w białych fartuchach. Ciekawe czego się tutaj dowiemy?

ZADANIE 1

Do liczby schodków prowadzących do wejścia głównego szpitala, dodaj jeden.

Idźmy dalej. Może na ulicy Bizuela pozyskamy nowe informacje? Warto sprawdzić!

ZADANIE 2

Od liczby liter widniejącej na tabliczce z nazwą ulicy, odejmij siedem.

SZPITAL UNIWERSYTECKI NR 2 IM. DR. JANA BIZIELA W BYDGOSZCZY

Teraz będziemy musieli skorzystać z jakiegoś środka transportu. Pojedziemy do domu, w którym mieszkał dr Biziel. Ale dlaczego to miejsce nazywano „kuźnią polskości”? Acha... w czasach zaboru pruskiego lekarz walczył z germanizacją, udzielał się w polskich organizacjach m. in. w Towarzystwie Przemysłowym, Towarzystwie Rzemieślników i Towarzystwie Czytelni Ludowych. Był też jednym z liderów Narodowego Stronnictwa Pracy. W 1917 r. współorganizował bydgoskie obchody setnej rocznicy śmierci Tadeusza Kościuszki, które stały się okazją do celebracji uczuć patriotycznych Polaków. Szukajmy dalej... robi się coraz ciekawiej!

Budynek, tablica pamiątkowa, ul. A. Cieszkowskiego

ZADANIE 3

Do liczby wień przykrytych hełmem z iglicą będących częścią budynku, dodaj pięć.

Czy wiesz, że... dr Jan Biziel jest Honorowym Obywatelom miasta Bydgoszczy?

UL. DŁUGA, KAMIENICA, TABLICA PAMIĄTKOWA.

Mój „pisarski nos” przywiódł nas aż tutaj. Budynek niepozorny, ale jest jakaś tablica. Czy to możliwe? Dr Biziel był konspiratorem w powstaniu wielkopolskim 1918/1919! Tutaj ukrywał i leczył rannych powstańców, a nawet pomagał im w ucieczce, aby nie wpadli w ręce wroga!

Co za odważny człowiek! Idźmy dalej...

Czy wiesz, że... po Bydgoszczy jeździ tramwaj o nazwie dr Jan Biziel? To forma upamiętnienia tej zasłużonej dla miasta postaci.

Jerzy Rupniewski, Portret dr. Jana Bizuela, 1933, olej, wł. MOB (MOB MW-168)

Czy wiesz, że... w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej im. dr. Witolda Bełzy znajdują się materiały związane z osobą dra Jana Bizuela, a Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego posiada m. in. portrety lekarza namalowane przez Jerzego Rupniewskiego?

ZADANIE 5

Do liczby masztów stojących przed wejściem do ratusza, dodaj dwa.

Obserwatoryj defilady Wojska Polskiego, pl. Wolności, 22.01.1920, wł. MOB (MOB H/F-566)

A co ja widzę? Czy to biblioteka?

STARY RYNEK, WOJEWODZKA I MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

Czy tutaj możemy dowiedzieć się czegoś o naszym doktorze? Owszem, bo w dawnej Bibliotece Miejskiej pracowała jego córka, Ludwika. Z kolei żona lekarza Maria i dwie starsze córki Maria i Pelagia były nauczycielkami i aktywnymi patriotkami. Małżonka Bizuela należała do Czytelni dla kobiet, a w 1908 r. brała udział w wiecu kobiet polskich. Co za wspaniała rodzina! Ale idźmy dalej, bo niedługo odjeżdża mój pociąg...

ZADANIE 6

Od liczby okien umieszczonych w fasadzie (główniej elewacji) budynku, odejmij szesnaście.

STARY RYNEK/UL. JEZUICKA, URZĄD MIASTA BYDGOSZCZY

A to chyba najważniejszy budynek w mieście? Tutaj 19.01.1920 roku Biziel jako prezes Polskiej Rady Ludowej w Bydgoszcz i przedmieścia brał udział w przejęciu władzy w Bydgoszczy z rąk niemieckich w ręce polskie. Dzień później wspólnie z rodakami witał Wojsko Polskie wkraczające na Stary Rynek i przemawiał. W wolnej Polsce pełnił funkcję przewodniczącego bydgoskiej Rady Miejskiej. Był związany z ugrupowaniem chrześcijańsko-demokratycznym. Czuję, że napiszę wspaniały tekst o tym człowieku.

Czy wiesz, że... lekarza za zasługi „na polu pracy filantropijnej i narodowej” odznaczono Orderem Odrodzenia Polski kl. IV?

ZADANIE 7

Liczba herbów Bydgoszczy znajdujących się na elewacji zabytkowego budynku.

UL. GDAŃSKA, GMACH GŁÓWNY, MUZEUM OKRĘGOWE IM. LEONA WYCZÓŁKOWSKIEGO

O, jaki piękny gmach! Muzeum Okręgowe? Czy ja dobrze trafiłam? Zdecydowanie tak! W tym budynku znajdował się kiedyś Szpital Miejski. Tu lekarzem naczelnym, a także ordynatorem Oddziału Wewnętrzny był dr Biziel. Od połowy lat 20. XX w. prowadził już tylko prywatną praktykę lekarską. Ale to jeszcze nie wszystko! Nasz bohater działał także w Izbie Lekarskiej Poznańsko-Pomorskiej i w Towarzystwie Lekarskim na Obwód Nadnotecki w Bydgoszczy. A teraz już ostatnie miejsce, które chciałabym z Tobą odwiedzić... Ale pieszo, raczej nie damy rady...

Nekrolog śp. dra Jana Bizuela, „Dziennik Bydgoski”, nr 29, 1934.

Czy wiesz, że... przy ul. Gdańskiej 5 znajduje się apteka „Pod Łabędziem” oddział Muzeum Okręgowego, w którym można obejrzeć wystawę dotyczącą dziejów aptekarstwa bydgoskiego i prowadzone są warsztaty z zakresu zdrowia, higieny, farmacji czy medycyny?

BARDZO DZIĘKUJĘ ZA TWOJĄ POMOC WRACAM DO STOLICY

START

Jestem już w Bydgoszczy. To bardzo piękne miasto! Niestety mam mało czasu. Pociąg powrotny do Warszawy odjeżdża za kilka godzin. Muszę prędko odszukać brakujące fakty z życia doktora Bizuela.

UL. K. UJEJSKIEGO 75

Miejsce, które kojarzę z zawodem lekarza, to szpital. Zaczynamy więc od szpitala! Miałam nosa! Ta placówka medyczna nosi imię naszego bohatera. Jest tu wiele oddziałów specjalistycznych i poradni... i ludzi w białych fartuchach. Ciekawe czego się tutaj dowiemy?

ZADANIE 1

Do liczby schodków prowadzących do wejścia głównego szpitala, dodaj jeden.

Idźmy dalej. Może na ulicy Bizuela pozyskamy nowe informacje? Warto sprawdzić!

ZADANIE 2

Od liczby liter widniejącej na tabliczce z nazwą ulicy, odejmij siedem.

SZPITAL UNIWERSYTECKI NR 2 IM. DR. JANA BIZUELA W BYDGOSZCZY

Teraz będziemy musieli skorzystać z jakiegoś środka transportu. Pojedziemy do domu, w którym mieszkał dr Bizuel. Ale dlaczego to miejsce nazywano „kuźnią polskości”? Acha... w czasach zaboru pruskiego lekarz walczył z germanizacją, udzielał się w polskich organizacjach m. in. w Towarzystwie Przemysłowym, Towarzystwie Rzemieślników i Towarzystwie Czytelni Ludowych. Był też jednym z liderów Narodowego Stronnictwa Pracy. W 1917 r. współorganizował bydgoskie obchody setnej rocznicy śmierci Tadeusza Kościuszki, które stały się okazją do celebracji uczuć patriotycznych Polaków. Szukajmy dalej... robi się coraz ciekawiej!

pocztówka, Otto Junga, ok. 1920, ul. Cieszkowskiego, wł. MOB (MOB H/F-5710)

Budynek, tablica pamiątkowa, ul. A. Cieszkowskiego

ZADANIE 3

Do liczby wież przykrytych hełmem z iglicą będących częścią budynku, dodaj pięć.

Czy wiesz, że... dr Jan Bizuel jest Honorowym Obywatelom miasta Bydgoszczy?

UL. DŁUGA, KAMIENICA, TABLICA PAMIĄTKOWA.

Mój „pisarski nos” przywiódł nas aż tutaj. Budynek niepozorny, ale jest jakaś tablica. Czy to możliwe? Dr Bizuel był konspiratorem w powstaniu wielkopolskim 1918/1919! Tutaj ukrywał i leczył rannych powstańców, a nawet pomagał im w ucieczce, aby nie wpadli w ręce wroga! Co za odważny człowiek! Idźmy dalej...

Czy wiesz, że... po Bydgoszczy jeździ tramwaj o nazwie dr Jan Bizuel? To forma upamiętnienia tej zasłużonej dla miasta postaci.

Jerzy Rupniewski, Portret dr. Jana Bizuela, 1933, olej, wł. MOB (MOB MW-168)

Czy wiesz, że... w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej im. dr. Witolda Betzy znajdują się materiały związane z osobą dra Jana Bizuela, a Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego posiada m. in. portrety lekarza namalowane przez Jerzego Rupniewskiego?

ZADANIE 5

Do liczby masztów stojących przed wejściem do ratusza, dodaj dwa.

Obserwatorzy deflady Wojska Polskiego, pl. Wolności, 22.01.1920, wł. MOB (MOB H/F-566)

A co ja widzę? Czy to biblioteka?

STARY RYNEK, WOJEWODZKA I MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

Czy tutaj możemy dowiedzieć się czegoś o naszym doktorze? Owszem, bo w dawnej Bibliotece Miejskiej pracowała jego córka, Ludwika. Z kolei żona lekarza Maria i dwie starsze córki Maria i Pelagia były nauczycielkami i aktywnymi patriotkami. Małżonka Bizuela należała do Czytelni dla kobiet, a w 1908 r. brała udział w wiecu kobiet polskich. Co za wspaniała rodzina! Ale idźmy dalej, bo niedługo odjeżdża mój pociąg...

ZADANIE 6

Od liczby okien umieszczonych w fasadzie (główniej elewacji) budynku, odejmij szesnaście.

STARY RYNEK/UL. JEZUICKA, URZĄD MIASTA BYDGOSZCZY

A to chyba najważniejszy budynek w mieście? Tutaj 19.01.1920 roku Bizuel jako prezes Polskiej Rady Ludowej na Bydgoszcz i przedmieścia brał udział w przejęciu władzy w Bydgoszczy z rąk niemieckich w ręce polskie. Dzień później wspólnie z rodakami witał Wojsko Polskie wkraczające na Stary Rynek i przemawiał. W wolnej Polsce pełnił funkcję przewodniczącego bydgoskiej Rady Miejskiej. Był związany z ugrupowaniem chrześcijańsko-demokratycznym. Czuję, że napiszę wspaniały tekst o tym człowieku.

Czy wiesz, że... lekarza za zasługi „na polu pracy filantropijnej i narodowej” odznaczono Orderem Odrodzenia Polski kl. IV?

ZADANIE 7

Liczba herbów Bydgoszczy znajdujących się na elewacji zabytkowego budynku.

UL. GDANSKA, GMACH GŁÓWNY, MUZEUM OKRĘGOWE IM. LEONA WYCZÓLKOWSKIEGO

O, jaki piękny gmach! Muzeum Okręgowe? Czy ja dobrze trafiłam? Zdecydowanie tak! W tym budynku znajdował się kiedyś Szpital Miejski. Tu lekarzem naczelnym, a także ordynatorem Oddziału Wewnętrzny był dr Bizuel. Od połowy lat 20. XX w. prowadził już tylko prywatną praktykę lekarską. Ale to jeszcze nie wszystko! Nasz bohater działał także w Izbie Lekarskiej Poznańsko-Pomorskiej i w Towarzystwie Lekarskim na Obwód Nadnotecki w Bydgoszczy. A teraz już ostatnie miejsce, które chciałabym z Tobą odwiedzić... Ale pieszko, raczej nie damy rady...

ZADANIE 8

Od liczby liter w panińskim nazwisku żony dra Bizuela, odejmij pięć.

UL. ARTYLERYJSKA, CMENTARZ NOWOFARNY

Mogła dra Bizuela... Niedługo po przebytym udarze mózgu zasłużony lekarz zmarł. W nekrologach pisano, że był „żywym wzorem pracowitości, rzetelności i wszelkich cnót obywatelskich”. Tutaj zakończę swoje poszukiwania. Zebrany materiał posłuży mi do napisania świetnego tekstu o dr Bizuelu.

Nekrolog śp. dra Jana Bizuela, „Dziennik Bydgoski”, nr 29, 1934.

Czy wiesz, że... przy ul. Gdańskiej 5 znajduje się apteka „Pod Łabędziem” oddział Muzeum Okręgowego, w którym można obejrzeć wystawę dotyczącą dziejów aptekarstwa bydgoskiego i prowadzone są warsztaty z zakresu zdrowia, higieny, farmacji czy medycyny?

BARDZO DZIĘKUJĘ ZA TWOJĄ POMOC WRACAM DO STOLICY